

Bioenergia ry
Eteläranta 10
00130 HELSINKI
www.bioenergia.fi

11.10.2021

Valiokuntakanslian sihteeri
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaoston kuuleminen
Aika: tiistai 12.10.2021 klo 10.30

Asia: HE 144/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Bioenergia ry:n lausunto

Turpeen verotus ja verotaso on tällä hetkellä EU:n energiaverodirektiivin soveltamisalan ulkopuolella, ja ne kuuluvat kunkin jäsenvaltion omaan harkintaan.

Turpeen energiakäyttö on vähentynyt parissa vuodessa, kun päästöoikeuden hinta on moninkertaistunut. [Uusin energiatilasto](#) kertoo turpeen energiakäytön laskeneen yli viidenneksellä vuoteen 2020 mennessä ja vielä enemmän, kun tarkastellaan lämpötilakorjattua energiankäyttöä. Tämä on heijastunut energiaturvetuotannon volyymiin, joka on romahtanut kolmessa vuodessa noin kuudesosaan. Tuotannon elpymiseen ei alalla enää uskota, mikä vie pohjaa tarjonnalta ja osaltaan myös lisäsääntelyn tarpeelta.

Jo syyskuussa 2020 asiantuntija-arviot osoittivat turpeen energiakäytön vähenevän merkittävästi nopeammin kuin mitä hallitusohjelma edellytti. Analytikkojen ennusteet päästöoikeuksien hinnoista olivat nousujohteisia koko vuoden 2020. Viime vuoden syyskuusta ja lattiahintapäätöksestä päästöoikeuden hinta on lähes kaksinkertaistunut.

Suuri joukko kaupunkien energiayhtiöistä on ilmoittanut korvaavansa turpeen käyttöä biomassalla. Tavoitteita turpeesta luopumiseksi on energiayhtiöissä edelleen viime kuukausina kiirehditty, mikä näkyy investointisuunnitelmissa ja erilaisissa varautumistoimissa turpeen korvaamiseksi. Alan järjestöt arvioivat jo viime talvena turpeen energiakäytön puolittuvan jo ennen vuotta 2025, siis reilusti ennen hallituksen asettamaa tavoitetta vuonna 2030. Vaikka epätodennäköinen merkittävä päästöoikeuden hinnan lasku tapahtuisikin, niin alhainenkaan päästöoikeuden hinta ei riitä kääntämään alkanutta kehitystä tai edes juuri hidastamaan sitä.

Ehdotettu lattiahintamekanismi on tarpeeton

Lakiesityksen lattiahintamekanismi on täysin tarpeeton tilanteessa, jossa päästöoikeuden markkinahinnan arvioidaan kasvavan tai pysyvän vähintään samalla tasolla myös lähitulevaisuudessa ja edelleen kohti vuotta 2030. Esityskin toteaa, että ”nykytiedoilla

epätodennäköistä, että turpeen lattiahintamekanismilla on merkitystä turpeen energiakäyttöön liittyvän tavoitteen saavuttamisessa”. Lakiin ehdotetaan kuitenkin lisättäväksi uusi pykälä (15 a §) koskien polttoturpeen lattiahintamekanismia, jolla ”*varmistettaisiin turpeen energiakäytön väheneminen*”. Esitetty mekanismi määräytyisi monimutkaisen laskentamallin kautta ja takautuvasti vuosi kerrallaan.

Bioenergia ry kannattaa esitettyä vaihtoehtoa lattiahintamekanismille reagoida tarvittaessa erillisellä veromuutoksella siinä tapauksessa, että ”*päästöoikeuden hintataso vastoin odotuksia laskisi hyvin matalaksi pidemmäksi aikaa*”. Sekä valmisteilla olevan kansallisen ilmasto- ja energiastrategian laskennallisessa vaikutusarviossa Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen että turvetyöryhmän työn tueksi AFRY:n laatimien skenaarioiden perusteella nykyinen verotaso turpeelle riittää varmistamaan että turpeen käyttö vähenee nopeasti myös ilman lattiahintamekanismia.

Mikäli lattiahintamekanismi kuitenkin toteutetaan, sen tulee perustua alkuperäiseen tavoitteeseen puolittaa energiaturpeen käyttö 2030 mennessä. Energiaturpeen liian nopea alasajo on omiaan luomaan vakavan häiriön puumarkkinoille, vaikeuttaa hallittua siirtymää kohti polttoon perustumatonta energiantuotantoa ja asettaa Suomen eri alueet ja kunnat eriarvoiseen asemaan.

Turpeen verottoman energiakäytön laajentaminen

Bioenergia ry pitää perusteltuna lakiin lisättävää uutta pykälää (15 b §), jossa säädettäisiin turpeen verottoman käytön rajasta vuosina 2022–2029. Tätä pykälää on perustellusti muokattu lausuntokierrokselta saadun palautteen mukaisesti.

Verottoman energiakäytön laajentaminen määrääjäksi auttaa juuri pienimpiä lämpölaitoksia siirtymäajalla löytämään markkinaehtoisia ratkaisuja energiaturpeen korvaamiseksi. Se voi pieneltä osaltaan lievittää myös turvealalla työskentelevien ahdinkoa ja tarjota mahdollisuuksia ”oikeudenmukaiseen siirtymään”, josta ei tähän saakka ole saatu mitään konkreettista näyttöä.. Määräaikaisella turpeen verottoman energiakäytön rajan nostamisella olisi lähivuosina vielä merkitystä kotimaisen polttoaineen toimitus- ja huoltovarmuuden kannalta. Tämä antaisi paremmat mahdollisuudet päästä eroon vielä jäljellä olevista turvevarastoista ja tuottaa resurssiviisaasti monia turvetuotantoalueita pidemmälle mahdollistaen suonpohjien jatkokäytölle useampia vaihtoehtoja myös hiilinielujen kannalta.

Ilmoitus- ja rekisteröitymisvelvollisuuden laajentamista tulisi vielä harkita

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä 17 a §, jossa säädettäisiin polttoturpeen käyttäjän rekisteröitymisvelvollisuudesta, vaikka käyttö jäisi alle verorajan. Lausuntopalautteen johdosta esityksen perusteluita rekisteröitymisvelvollisuuden laajentamisesta on täydennetty. Lisäksi 17 a §:ään on lisätty säännös, joka mahdollistaa polttoturpeen pienkäyttäjän toimimisen myös polttoturpeen käyttäjänä. Esityksen perusteluihin on lausuntojen johdosta tehty myös muita pienempiä tarkennuksia.

Lakiluonnoksesta annetun lausuntopalautteen perusteella perustelut ovat tarkentuneet, mutta jättävät edelleen peruskysymyksen, onko varsinkaan ennakorekisteröitymisvelvollisuuden laajentaminen tarpeen.

Rekisteröitymisvelvollisuuden laajentaminen koskemaan myös turpeen verotonta käyttöä lisää verovelvollisten määrää nykyisestä. Miksi vaatia ”verovalvonnallista syistä” rekisteröitymistä, ellei kuitenkaan veroa peritä ja lisättäisiin verohallinnon taakkaa ja neuvontatyötä edes arvioidulla

kahdella henkilötyövuodella, ellei verotuskynnys ylitä? Kysymys on hallinnollisen taakan lisäksi myös periaatteellinen tilanteessa, jossa energiaturve väistyy nopeasti.

Lakiesityksestä ei käy edelleenkään tarkennettuna ilmi, miten pieni energiaturpeen käyttö edellyttää rekisteröitymistä. Tuleeko tarkat määrät ilmoittaa myös vai riittääkö pelkkä ilmoitus mahdollisesta verorajan alittavasta käytöstä? Jos määrät vaaditaan, niin mitä verohallinto tekee tällaisella tiedolla, jota se ei kuitenkaan voine ilmoittaa julkisesti esim. virallisissa tilastoissa? Mitä tällä tiedolla viranomaisen tekee? Miten kohdellaan esimerkiksi maatilojen ja kasvihuoneiden lämpökeskuksia, joissa käytetään sekä puuta että turvetta mutta näiden tarkkoja määriä ei ole tähän saakka ollut tarpeen tilastoida tai edes mitata? Huomattavaa on, että myös verorajan alittavan pienkäytön päättyessä kesken kalenterivuoden, *”polttoturpeen pienkäyttäjän tulisi tehdä tästä ilmoitus Verohallinnolle”*. Eli verottaja seuraisi yhden tuotantopanoksen käyttömääriä, vaikkei ole perusteita verottaa sitä?

Ellei rekisteröitymis- ja ilmoitusvelvollisuudelle löydy parempia perusteita, niin Bioenergia ry vastustaa ehdotettua laajentamista ja ilmoituksen myöhästymisestä seuraavaa mahdollista myöhästymismaksua perusteettomana. Mikäli tarve on kerätä pelkästään tietoa energiaturpeen verottoman käytön alittavasta määrästä, se voidaan toteuttaa joustavasti esim. tilastolainsäädännön kautta.

Lisätietoja toimialapäällikkö Hannu Salo, 040-5022542, etunimi.sukunimi@bioenergia.fi